

Sygn. akt VII U 1148/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Michalska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 22 października 2019 r. w Warszawie

sprawy R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 1 kwietnia 2019 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1148/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 1 kwietnia 2019 r. wydał decyzję, nr: (...), mocą, której stwierdził że wnioskodawca R. K. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2012 r. do września 2016 r. i zadłużenie to wraz należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 59.310,81 zł, w tym: z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 31.226,23 zł i odsetki w kwocie 11.039,00 zł oraz z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 12.593,58 zł i odsetki w kwocie 4.452,00 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na treść art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazując, że płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Zgodnie zaś z art. 32 ww. ustawy do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne. Organ rentowy podniósł, że zgodnie z art. 24 ust. 2 powołanej ustawy, należnościami z tytułu składek są składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, nie opłacone w terminie, podlegające ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Mając to na uwadze, organ rentowy wskazał, iż na koncie płatnika składek prowadzonym w

ZUS stwierdzono zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w kwotach wymienionych w sentencji decyzji. Dodał przy tym, że niniejsza decyzja zgodnie z § 2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 131) stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, bez uprzedniego doręczenia upomnienia. Organ rentowy stwierdził, iż z uwagi na fakt, że płatnik składek R. K. nie dopełnił obowiązku określonego w art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, był on władny określić wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, naliczonymi na dzień wydania zaskarżonej decyzji (decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 1 kwietnia 2019 r. nr: (...) – nienumerowana dokumentacja zgromadzona w aktach organu rentowego).

Ubezpieczony R. K. w dniu 18 kwietnia 2019 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 1 kwietnia 2019 r., nr: (...). Uzasadniając swe stanowisko ubezpieczony podniósł, że w okresach od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 15 kwietnia 2001 r. oraz od dnia 1 listopada 2002 r. do dnia 30 września 2012 r. prowadził własną pozarolniczą działalność gospodarczą. W związku z tą działalnością toczył spór z Urzędem Patentowym RP o przyznanie patentu na wynalazek pt. „urządzenie obrotowe” na podstawie wniosku złożonego w dniu 29 listopada 2010 r. o nr: (...). W tym zakresie otrzymał wsparcie od organizacji (...) w W. oraz klubu (...) z L., które zajmują się wspieraniem wynalazczości, kreatywności oraz innowacyjności. Składając wniosek o uzyskanie patentu, odwołujący zakładał, że cała skomplikowana procedura patentowa przebiegnie szybko i sprawnie i zgodnie z zachowaniem obowiązującego terminu, otrzyma decyzję pozytywną i patent. Stwierdził jednak, że Urząd Patentowy odmówił mu wydania patentu, przez co dwukrotnie odwoływał się od tej decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. i oba postępowania zakończyły się dla niego pozytywnym rozstrzygnięciem. Ubezpieczony podkreślił, że z uwagi na bardzo długi czas trwania procedury patentowej, jak również konieczność toczenia sporów sądowych o przyznanie patentu, nie mógł prowadzić działalności gospodarczej, która w tym okresie nie przynosiła żadnych dochodów. Zaznaczył, że było to spowodowane okolicznościami od niego niezależnymi, natomiast on sam w tym czasie dokładał wszelkich starań, aby wykorzystać każdą możliwość pozyskania środków z Unii Europejskiej oraz innych organizacji rządowych na dofinansowanie swojej działalności. Podkreślił, że dopiero po upływie 8 lat od zgłoszenia wynalazku otrzymał stosowny patent, jednak wówczas zlikwidował już działalność z powodu braku rentowności. Zdaniem odwołującego, decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest dla niego krzywdząca i została wydana z rażącym naruszeniem prawa, ponieważ niesłusznie został obciążony obciążeniami, za które w żadnym stopniu nie ponosi odpowiedzialności. Ubezpieczony powołał się także na swoją trudną sytuację materialną wskazując, że jedynym źródłem jego utrzymania jest pobierane świadczenie emerytalne w kwocie 1.780,00 zł oraz świadczenie emerytalne jego żony A. K. w kwocie 989,66 zł. Zaznaczył, że cały otrzymywany przez niego dochód, pochłaniają koszty utrzymania mieszkania oraz koszty zakupu żywności i leków. Wskazał także, że przez zaistniałą sytuację związaną z kilkuletnim toceniem sporów z Urzędem Patentowym oraz implikowaną tym niemożnością prowadzenia działalności gospodarczej, stał się osobą zestresowaną, schorowaną i odniósł uszczerbek na zdrowiu. Powołując się na wskazane okoliczności, ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że nie ma on zaległości w opłaceniu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w spornym okresie czasu (odwołanie z dnia 18 kwietnia 2019 r. k. 3-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 15 maja 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie i o zasądzenie od ubezpieczonego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Podniósł, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji dokonał prawidłowego rozliczenia konta płatnika składek, zaś decyzja określająca wysokość należności z tytułu składek, zgodnie z § 2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 131) stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego. Organ rentowy wyjaśnił, że w związku z figurującym na koncie ubezpieczonego zadłużeniem, w dniu 24 października 2016 r. wysłał do niego zawiadomienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w przedmiocie ustalenia wysokości zadłużenia za okres od grudnia 2012 r. do września 2016 r., które zostało doręczone w dniu 27 października 2016 r. Organ

rentowy stwierdził, że płatnik składek zaprzestał składania deklaracji rozliczeniowych (...) od miesiąca listopada 2003 r. Na podstawie ostatniego złożonego dokumentu rozliczeniowego za miesiąc listopad 2003 r. dokonywane były przypisy składek z urzędu na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Z kolei dokument wyrejestrowujący płatnika składek z działalności gospodarczej (...) wpłynął do organu rentowego w dniu 13 października 2017 r. z datą wyrejestrowania działalności od dnia 10 października 2017 r. W dniu 19 lutego 2018 r. płatnik składek wystąpił z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek. W rozpoznaniu powyższego wniosku, organ rentowy wydał w dniu 18 maja 2018 r. decyzję odmowną. Następnie w dniu 25 czerwca 2018 r. płatnik składek złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o umorzenie należności z tytułu składek. Decyzją z dnia 6 lipca 2018 r. organ rentowy poinformował jednak płatnika składek o uchybieniu terminu do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 18 kwietnia 2019 r. płatnik składek po raz kolejny wystąpił z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek. Postępowanie w sprawie umorzenia należności z tytułu składek zostało zawieszono ze względu na złożone odwołanie od decyzji stwierdzającej wysokość zadłużenia z dnia 1 kwietnia 2019 r. Organ rentowy zaznaczył także, że ubezpieczony w treści odwołania nie kwestionował zarówno faktu prowadzenia działalności gospodarczej, jak i okresu jej prowadzenia. Z tego też względu zasadnym było podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania należności publicznoprawnych, czego wyrazem jest wydanie zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie z dnia 15 maja 2019 r. k. 7-8 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. K., w okresach od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 15 kwietnia 2001 r., od dnia 1 listopada 2002 r. do dnia 30 września 2012 r. oraz od dnia 1 października 2012 r. do dnia 30 września 2017 r. prowadził własną pozarolniczą działalność gospodarczą z zakresu świadczenia usług stolarskich. Z tego tytułu dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w w/w okresach czasu. W trakcie prowadzenia własnej działalności gospodarczej, ubezpieczony złożył w dniu 29 listopada 2010 r. do Urzędu Patentowego RP wniosek o numerze: (...) w przedmiocie uzyskania patentu na wynalazek pt. „urządzenie obrotowe”. Z uwagi na brak spełnienia ustawowych warunków wymaganych do uzyskania patentu, wydano decyzję odmowną, od której ubezpieczony złożył stosowne odwołanie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W.. Pomimo tego, że postępowanie to zakończyło się dla ubezpieczonego pozytywnym rozstrzygnięciem, uchyleniem decyzji oraz nakazaniem ponownego rozpatrzenia sprawy, procedura udzielenia patentu zakończyła się w dniu 25 października 2018 r., a więc po upływie ośmiu lat od zgłoszenia wniosku do Urzędu Patentowego. Z uwagi na bardzo długi czas trwania procedury patentowej, jak również konieczność toczenia sporów sądowych o przyznanie patentu, ubezpieczony miał trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej, gdyż nie mógł realizować jej w zakresie, w jakim byłoby to możliwe po uzyskaniu patentu na wynalazek pt. „urządzenie obrotowe”. Patent ten ubezpieczony uzyskał dopiero w momencie przejścia na emeryturę powszechną i zlikwidowania prowadzenia pozarolniczej działalności. (...) (dokument patentowy z dnia 25 października 2018 r. k. 6 a.s.).

W okresach od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 15 kwietnia 2001 r. oraz od dnia 1 listopada 2002 r. do dnia 30 września 2012 r. R. K. nie uiszczał składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, co doprowadziło do powstania na jego koncie zadłużenia względem organu rentowego. Ponadto w okresie od dnia 1 października 2012 r. do dnia 30 września 2017 r. ubezpieczony nie uiszczał składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, do czego również był zobowiązany, a co doprowadziło do powstania zaległości z tego tytułu. Ostatnią deklarację rozliczeniową (...) odwołujący złożył w listopadzie 2003 r. Z kolei dokument wyrejestrowujący ubezpieczonego z działalności gospodarczej (...) wpłynął do organu rentowego w dniu 13 października 2017 r. z datą wyrejestrowania działalności od dnia 10 października 2017 r. (okoliczność bezsporna).

W dniu 19 października 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat W. P. wszczął z urzędu postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy, które zostało zakończone w dniu 12 lutego 2018 r. W wyniku przeprowadzenia w/w postępowania organ rentowy wydał w dniu 1 kwietnia 2019 r. decyzję nr: (...) mocą, której stwierdził, że R. K. posiada zaległości w opłacaniu składek na łączną kwotę w wysokości 59.310,81 zł, na którą składają się: należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2012 r. do września 2016 r., obejmujące zaległe składki w kwocie 31.226,23 zł oraz odsetki od zaległych składek w kwocie 11.039,00 zł oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie

zdrowotne za okres od grudnia 2012 r. do września 2016 r. obejmujące zaległe składki w kwocie 12.593,58 zł oraz odsetki od zaległych składek w kwocie 4.452,00 zł (zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 19 października 2016 r., zawiadomienie o zakończeniu postępowania z dnia 12 lutego 2018 r., decyzja z dnia 1 kwietnia 2019 r., nr: (...) – nienumerowana dokumentacja zgromadzona w aktach organu rentowego).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 1 kwietnia 2019 r., nr: (...), ubezpieczony R. K. wniósł odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 18 kwietnia 2019 r. k. 3-5 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz aktach rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie R. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 1 kwietnia 2019 r., nr: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Na wstępie należy zważyć, że zgodnie z art. 148¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.) Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Analizując treść złożonych przez strony i zgromadzonych w aktach rentowych dokumentów, Sąd uznał, że okoliczności faktyczne nie były w sprawie sporne. Spór nie dotyczył faktów lecz prawa, wobec czego Sąd na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. uznał, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy zasadnie zaskarżoną decyzją z dnia 1 kwietnia 2019 r. organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony R. K. posiada zaległości w opłacaniu składek na łączną kwotę w wysokości 59.310,81 zł, na którą składają się następujące należności: z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2012 r. do września 2016 r., obejmujące zaległe składki w kwocie 31.226,23 zł oraz odsetki od zaległych składek w kwocie 11.039,00 zł oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2012 r. do września 2016 r. obejmujące zaległe składki w kwocie 12.593,58 zł oraz odsetki od zaległych składek w kwocie 4.452,00 zł.

Kwestie związane z podleganiem przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu normują przepisy art. 6 i art. 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.). Ubezpieczeniem chorobowym osoby te obejmowane są dobrowolnie na swój wniosek (art. 11 ust. 2 ww. ustawy). Jak wynika natomiast z treści art. 17 powołanej ustawy, obowiązek zapłaty składek powstaje z mocy prawa. Płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, rozliczać oraz opłacać należne składki za dany miesiąc kalendarzowy. Zgodnie zaś z treścią art. 23 ust. 2 ustawy, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn zm.). Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą składki na ubezpieczenia społeczne finansują w całości z własnych środków oraz sami obliczają składki i przekazują je co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Składki te stają się wymagalne w terminie ich płatności niezależnie od tego, czy zostały prawidłowo rozliczone i wskazane w deklaracji rozliczeniowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 kwietnia 2010 r., III AUa 1157/09). Przepisy powołanej ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w sposób precyzyjny i jednoznaczny określają terminy, do których istnieje obowiązek złożenia deklaracji i zapłaty składek. Wynika z nich, że po upływie wskazanego terminu płatności występuje stan obiektywny, od którego

wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia. Termin płatności oznacza datę powstania zaległości składkowej i to niezależnie od tego, na ile prawidłowo został wykonany przez płatnika obowiązek wskazania podstawy wymiaru i opłacenia należnej składki. W tym miejscu przytoczyć należy poglądy judykatury, zgodnie z którymi obowiązek zapłaty składki we właściwej wysokości ciąży na płatniku składki i nie może on się z tego obowiązku zwolnić (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 października 2006 r., III AUa 797/06). Obligatoryjność opłacania składek na ubezpieczenia społeczne dotyczy bowiem wszystkich płatników składek. Ryzyko zaś związane z prowadzoną działalnością ponosi przedsiębiorca zarówno w trakcie jej prowadzenia, jak i po jej zakończeniu.

Zgodnie z art. 196 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, ubezpieczeni na podstawie ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. z 2004 r. Nr 5, poz. 37 ze zm.) stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, tj. z dniem 1 kwietnia 2003 r., ubezpieczonymi na podstawie niniejszej ustawy. Stosownie do treści art. 230 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ubezpieczeni na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia stają się z dniem wejścia w życie ustawy ubezpieczonymi na podstawie niniejszej ustawy. Stosownie zaś do treści art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, zwane dalej „należnościami z tytułu składek”, nieopłacone w terminie, podlegają ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Natomiast na podstawie art. 32 tej ustawy, do składek na ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w zakresie ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne.

Zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych rodzi obowiązek opłacania z tego tytułu należnych składek. Obowiązek opłacania składek wynika z faktu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, ewentualnie z faktu dobrowolnego przystąpienia do ubezpieczeń. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą dobrowolnie można podlegać ubezpieczeniu chorobowemu. W myśl art. 13 pkt. 4 powołanej ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu obowiązującym od dnia 20 września 2008 r. obowiązek ubezpieczenia trwa - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Ustawodawca przewidział także możliwość zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej na okres od 1 miesiąca do 24 miesięcy poprzez dodanie art. 14a obowiązującego od dnia 20 września 2008 r. do ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2018 r., poz.107 ze zm.). Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c stanowi również, że obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z kolei ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stanowi, że obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalone od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, w przypadku osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, co najmniej wynagrodzenie, o którym mowa w tym przepisie, opłacają inne niż wymienione w pkt. 1 i 2 osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym lub zaopatrzeniu emerytalnemu – art. 104 ust. 1 pkt 3. Zgodnie natomiast z art. 46 ust. 1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W realiach rozpoznawanej sprawy składki zostały wymierzone z tytułu prowadzenia przez odwołującego R. K. działalności gospodarczej, kwestią zasadniczą dla oceny, czy wymierzenie tych składek było uzasadnione, było więc przesądzenie faktu prowadzenia tej działalności przez ubezpieczonego. Obowiązek ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynika bowiem z przepisów prawa i nie jest uzależniony od woli ubezpieczonego lub organu rentowego.

Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu decyzji, przy uwzględnieniu stanu faktycznego sprawy doszedł do wniosku, że organ rentowy wydał ją zasadnie, jak też rozstrzygnięcie zostało oparte na prawidłowych przepisach ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że ubezpieczony R. K. nie zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej, a w okresach czasu wskazanych w treści zaskarżonej decyzji, tj. w latach 2012-2016 działalność tę prowadził, a zatem podlegał on z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym, a co za tym idzie – zobowiązany był do opłacania składek na te ubezpieczenia, zaś obowiązkowe podleganie ubezpieczeniom emerytalno-rentowym skutkuje podleganiem ubezpieczeniu zdrowotnemu. Co prawda w latach 2010-2018 ubezpieczony ubiegał się o przyznanie patentu na wynalazek pt. „urządzenie obrotowe”, natomiast postępowanie przed Urzędem Patentowym trwało 8 lat, co w znacznym stopniu powodowało trudności w prowadzeniu działalności i w znacznym stopniu obniżało jej rentowność, to jednak wskazać należy, że przedsiębiorca ponosi ryzyko związane z prowadzoną działalnością zarówno w trakcie jej prowadzenia, jak również po jej zakończeniu. Sama zaś wysokość składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą jest ustawowo określona i niezależna od osiągniętych przez ubezpieczonego rzeczywistych dochodów. Podkreślenia wymaga przy tym, że nie zgłoszenie zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej, bądź brak jej wyrejestrowania rodzi domniemanie, że jest ona prowadzona. To domniemanie można jednak obalić dowodząc, że pomimo nie zgłoszenia zawieszenia działalności nie była ona prowadzona. Ciężar jednak udowodnienia takiego faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), czyli w tym przypadku na odwołującym. Ubezpieczony jak sam przyznał w treści odwołania z dnia 18 kwietnia 2019 r. nie zawiesił oraz nie wyrejestrował prowadzonej działalności, gdyż jak zostało wskazane powyżej w ramach istniejącej działalności ubiegał się o przyznanie patentu, a ponadto starał się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, które przyznawane jest wyłącznie dla działających przedsiębiorstw. Powyższe działania niewątpliwie oznaczają, że ubezpieczony w świetle obowiązujących przepisów prawa, spełniał przesłanki podmiotu prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą, zobowiązanego do opłacania składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne.

Jednocześnie dla obalenia powyższego domniemania niewystarczające jest wykazanie, że przedsiębiorca nie osiągał przychodu z tej działalności, albowiem przedsiębiorca podlega ubezpieczeniu od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności do dnia jej zaprzestania, bez względu na to czy w ramach danej działalności osiąga przychody, czy też ich nie osiąga. W tym względzie, okoliczność polegająca na braku osiągnięcia przychodów z działalności gospodarczej może co najwyżej stanowić podstawę wniosku o odroczenie terminu płatności należności z tytułu składek, czy też wniosku o rozłożenie tych należności na raty. Stosownie bowiem do art. 29 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ze względów gospodarczych lub innych przyczyn zasługujących na uwzględnienie organ rentowy może na wniosek dłużnika odroczyć termin płatności należności z tytułu składek oraz rozłożyć należność na raty, uwzględniając możliwości płatnicze dłużnika i stan finansów ubezpieczeń społecznych. Należy także podnieść, że argumentacja odwołującego odnośnie faktycznego nie prowadzenia działalności gospodarczej w związku z toczeniem sporów sądowych z Urzędem Patentowym, nie może odnieść skutku, gdyż działalność, która nie została wyrejestrowana z ewidencji, jest kontynuowana, tzn. nie nastąpiło zaprzestanie jej wykonywania, co oznacza, że nadal istnieje obowiązek ubezpieczeń. Przedsiębiorca winien bowiem dopełnić wszelkich formalności związanych zarówno z podjęciem, jak i zakończeniem prowadzenia działalności gospodarczej. W razie niezgłoszenia zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie w dalszym ciągu naliczał składki na ubezpieczenia społeczne, według ostatnio złożonej deklaracji rozliczeniowej. Okoliczność związana z brakiem wyrejestrowania działalności gospodarczej skutkuje przyjęciem domniemania jej prowadzenia i bez znaczenia pozostaje przy tym jej przedmiot oraz fakt osiągnięcia z tego tytułu przychodów, bądź wykazywania straty. Uprawdopodobnienie faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej wymaga przedstawienia przez stronę dowodów na poparcie jej twierdzeń jak również przedstawienia przez organ dowodów przeciwnych w przypadku nieuwzględnienia twierdzeń strony.

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie, że R. K. w spornym okresie faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej, albowiem sam odwołujący nie przedstawił w tym zakresie żadnych dowodów, a nadto wskazał, że ubiegał się o dofinansowanie działalności ze środków unijnych lub innych organizacji rządowych, a także współpracował z organizacjami wspierającymi wynalazców. Tym samym podejmował on szereg aktywnych działań, które były związane z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą. Z kolei problem z uzyskaniem patentu jest ryzykiem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej, które nie stanowi przesłanki do zwolnienia ubezpieczonego z obowiązkowego ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego z tytułu z prowadzonej działalności gospodarczej.

Na tej podstawie, Sąd Okręgowy uznał, że nie została skutecznie zakwestionowana prawidłowość decyzji z dnia 1 kwietnia 2019 r. nr: (...), stwierdzającej zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2012 r. do września 2016 r. W oparciu o w/w decyzję organ rentowy zobowiązany jest podjąć działania zmierzające do wyegzekwowania zaległości. Wskazać jednak należy, że decyzja określająca wysokość zaległości składkowych ma charakter deklaratoryjny, a więc nie tworzy ona nowych obowiązków, a jedynie stwierdza fakt uprzedniego powstania zobowiązania na skutek zaistniałych okoliczności, z którymi prawo łączy powstanie takiego zobowiązania. Decyzja deklaratoryjna określa więc jedynie wysokość zobowiązania już istniejącego, będącego zaległością, które powstało w wyniku niewykonania przez zobowiązanego ustawowego obowiązku obliczania lub uiszczania należności pieniężnej. Nie wszczyna natomiast, nie wznawia ani też bezpośrednio nie odnosi się do postępowania egzekucyjnego. Określa jedynie niekwestionowaną przez odwołującego wysokość zadłużenia względem organu rentowego i tylko ten element – z uwagi na to jaki jest zakres rozstrzygnięcia w skarżonej decyzji – podlega ocenie. Drugorzędne znaczenie dla tej oceny w niniejszej sprawie, mają konsekwencje jakie mogły wyniknąć dla odwołującego w przyszłości i cel jaki przyświecał organowi rentowemu przy wydawaniu tej decyzji. Sąd kontrolując decyzję ogranicza się bowiem do badania tego, co jest w niej przedmiotem rozstrzygnięcia i bada jej zgodność z prawem w tym kontekście. Nie kontroluje tego, co pozostaje poza treścią skarżonej decyzji, a ta w rozpatrywanej sprawie dotyczy wyłącznie określenia wysokości zadłużenia. Nie ulega przy tym wątpliwości, że zadłużenie w dacie wydania decyzji odwołujący posiadał. Nie kwestionował przy tym wysokości zadłużenia, zatem to, że organ rentowy wydał decyzję w tym przedmiocie, było zgodne ze stanem faktycznym, a z drugiej strony nie naruszało przepisów prawa. Z kolei okoliczności dotyczące trudnej sytuacji materialnej odwołującego mogą co najwyżej stanowić podstawę wniosku o odroczenie terminu płatności należności z tytułu składek, czy też wniosku o rozłożenie tych należności na raty, bądź wniosku o umorzenie w/w należności. Nie mogą one natomiast odnieść zamierzonego skutku w niniejszym postępowaniu.

W konsekwencji powyższych rozważań, Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie R. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 1 kwietnia 2019 r., nr: (...), o czym orzekł w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

M.St.